

Pașaportul european pentru o cetățenie activă

Comitetul Economic și Social European

Bine ați venit în Uniunea Europeană (UE), în prima democrație transnațională și participativă din lume!

Ca cetățean al UE dispuneți de dreptul de a influența normele aplicabile unui număr de peste 500 milioane de cetățeni din 28 de state membre. Veți spune poate: minunat, dar cum mi-aș putea face auzită vocea în mod practic și concret? Prezentarea publicației a Comitetului Economic și Social European (CESE) vă aduce un răspuns cât mai direct, oferindu-vă un set de instrumente pentru o cetățenie activă și o democrație participativă în Europa.

„Pașaportul european pentru o cetățenie activă” al CESE promovează legăturile dintre cetățeni, organizațiile societății civile, ideile lor și instituțiile UE și procesul decizional de la nivelul întregului continent. El cuprinde ghiduri succinte, fișe informative, informații generale, orientări, instrumente de navigare și alte seturi de instrumente pentru diferitele modalități de participare, inclusiv o informare cu privire la inițiativa cetățenească europeană (ICE) – acest nou mecanism transnațional, direct și digital, cu un potențial deosebit de promițător, de exercitare a puterii cetățenești, elaborat în urmă cu câțiva ani.

Principalul obiectiv pe care îl urmărește această publicație este acela de a vă ajuta să vă faceți auzită vocea, răspunzând, înainte de toate, la câteva întrebări

fundamentale: chestiunea pe care doriți să o abordați este una specific europeană sau se recomandă ca ea să fie abordată mai întâi la nivel local? Iar dacă ideea dumneavoastră va fi prezentată la nivel european, care ar fi modul cel mai eficient care să garanteze succesul demersului? O simplă scrisoare adresată unui membru al Parlamentului European din țara dumneavoastră poate fi suficientă – dar poate ar fi

mai bine să adresați Parlamentului European o petiție? Sau ce-ar fi să vă alăturați unei organizații a societății civile sau chiar unui partid politic și să candidați chiar dumneavoastră?

Această broșură succintă (disponibilă în 23 de limbi) este menită să vină în sprijinul dumneavoastră în ceea ce privește cetățenia activă și democrația participativă în Uniunea Europeană; ea este concepută pentru a vă ajuta la planificarea acțiunilor (când ar trebui să deveniți activ?), la căutarea unei echipe (cu cine ar trebui să vă uniți forțele?) și la găsirea instrumentelor potrivite (ce fel de instrument participativ ar trebui utilizat?).

Este vocea dumneavoastră!

Este Europa dumneavoastră! Este Pașaportul dumneavoastră european pentru o cetățenie activă!

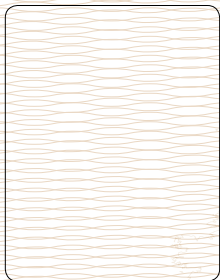

- 4 | **CETĂȚENIILE MELE**
Pagină de informații cu caracter personal
- 5 | **O RAPIDĂ PUNERE ÎN TEMĂ**
Către o cetățenie europeană activă
- 8 | **NAVIGATOR**
Putere pentru cetățeni la nivel local, regional, național și transnațional
- 10 | **OPINIA MEA ÎN EUROPA**
Bun venit printre cei care contează!
- 12 | **CUM TREBUIE PROCEDAT**
Ideile dumneavoastră, problema, momentul, echipa și uneltele
- 14 | **TEME EUROPENE**
De la agricultură la cercetare
- 16 | **INSTRUMENTE DE PARTICIPARE**
Reclamația, consilierea, consultarea, inițiativa și celelalte modalități de acțiune
- 19 | **GHIDUL ICE**
Cum trebuie utilizată inițiativa cetățenească europeană
- 28 | **PUNTEA TRANȘNAȚIONALĂ**
Comitetul Economic și Social European
- 30 | **CENTRUL DE ASISTENȚĂ**
Societatea civilă și mass-media cetățenilor

CETĂȚENIILE MELE

Pagină de informații cu caracter personal

Acest Pașaport european pentru o cetățenie activă aparține

.....
(Nume)

.....
(Date de contact)

Cetățean eligibil din (a se bifa)

- localitatea
- districtul/regiunea/provincia
- (numele țării)
- Uniunea Europeană
- (altă entitate politică)
- (altă entitate politică)

Nu știți exact care este statutul dumneavoastră de cetățean? Verificați pașaportul sau cartea dumneavoastră de identitate națională sau luați legătura cu un responsabil cu informațiile din localitatea dvs. Dacă doriți asistență cu privire la utilizarea acestei publicații, adresați-vă citizensinitiative@eesc.europa.eu.

Și nu uitați: statutul dumneavoastră de cetățean eligibil vă conferă anumite drepturi participative și de altă natură, care vă permit să vă faceți auzită vocea. Publicația de față dorește să fie un prim îndrumar referitor la aceste instrumente. Ea se referă în principal la nivelul Uniunii Europene, dar există câteva trimeriteri și sugestii și cu privire la posibilitățile de a deveni un cetățean activ la nivel local, regional și național.

În paginile următoare veți afla mai multe despre drepturile, posibilitățile și nivelurile de influență de care dispuneți.

O RAPIDĂ PUNERE ÎN TEMĂ

Către o cetățenie europeană activă

1. Principalele drepturi de care dispuneți

Statutul de „cetățean al Uniunii” conferă patru tipuri de drepturi și libertăți politice:

- de a circula, de a-și stabili reședința și de a lucra oriunde în interiorul UE
- de a fi protejat de autoritățile diplomatice ale oricărui stat membru, atunci când se află în afara UE
- de a vota și a fi votat în alegeri la nivelul local și la nivelul UE în orice stat membru
- de a participa la procesul legislativ al UE, de exemplu, prin adresarea de petiții către Parlamentul European și organizarea și/sau sprijinirea unei inițiative cetățenești europene (ICE)

2. Puțină istorie

Vă aduceți aminte de 1 noiembrie 1993? În acea zi, cetățenii din toate statele membre au dobândit un nou statut juridic: cel de „cetățeni ai Uniunii Europene”. În acea zi, „Comunitatea (economică) Europeană” a fost înlocuită de „Uniunea (politică) Europeană”. Aceasta a fost și rămâne până în ziua de azi o premieră istorică — nicăieri în lume, cetățenii nu se bucură de drepturi transnaționale de participare activă la procesul de elaborare a legislației în diferite state naționale. Introducerea oficială a cetățeniei UE a fost precedată de o activare treptată a drepturilor și obligațiilor pentru cetățenii statelor membre, inclusiv libertatea de circulație (începând cu 1957) și dreptul de vot direct la alegerile pentru Parlamentul European (începând cu 1979).

3. Încă nu sunteți cetățean al UE?

Nu există decât o singură cale de a deveni cetățean al Uniunii Europene. Trebuie să deveniți cetățean eligibil al unuia dintre cele 28 (la ora actuală) de state membre. Cu alte cuvinte, nu există nicio posibilitate de a obține acest statut fără a fi cetățean al unuia dintre statele membre. Aceasta înseamnă că cetățenia UE vine în completarea cetățeniei naționale, regionale și locale — dar nu o înlocuiește. Cu toate acestea, legislația națională diferă foarte mult de la un stat membru la altul, inclusiv în ce privește vârsta de votare (în Austria, începând cu vârsta de 16, și nu de 18 ani), limitările privind dubla cetățenie (în unele state membre, acest aspect este legat de țara de origine), existând chiar opțiuni multiple (cetățenii danezi care locuiesc în insulele Feroe pot opta pentru cetățenia UE).

Deveniți chiar acum un cetățean activ al UE!

Informați-vă!

Poate că nu e nicio noutate pentru dumneavoastră: Uniunea Europeană este un sistem politic și juridic destul de complex. Este însă foarte important că aveți dreptul de a ști exact ce se întâmplă. Practic, puteți solicita și primi informații despre absolut tot ceea ce se întâmplă în cadrul Uniunii. Aveți, de asemenea, dreptul legal de „acces la documente” ale tuturor instituțiilor UE. Aceste drepturi sunt consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, (articolul 42) și în articolul 15 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Serviciul „Europe Direct” vă va răspunde la întrebările referitoare la UE – în limba dumneavoastră maternă [Internet: <http://europa.eu/europedirect/>, Tel. 00 800 6 7 8 9 10 11 (în timpul orelor de serviciu)]. Veți primi un prim răspuns în termen de trei zile lucrătoare; o altă posibilitate este de a utiliza serviciul de chat. Serviciul include expedierea gratuită a (anumitor) publicații ale UE. Dacă însă este vorba despre soluționarea unor probleme, despre o discuție punctuală pe teme de politici europene sau despre consultanță juridică, „Europe Direct” va trebui să vă îndrume către un alt serviciu.

Aflați mai multe despre alte instrumente disponibile la capitolul „Vocea mea în Europa” din această publicație.

Participați la consultări!

Întrucât normele și legislația Uniunii Europene au un impact major asupra vieții noastre de zi cu zi, este important de știut că procesul public de luare a deciziilor în UE trebuie, conform legii, să fie deschis și reactiv. Din acest motiv, instituțiile europene au obligația de a menține „un dialog deschis, transparent și constant” (articolul 11.2 din Tratatul de la Lisabona) și „să procedeze la ample consultări ale părților interesate, pentru a se asigura că acțiunile Uniunii sunt consecvente și transparente” (articolul 11.3 din Tratatul de la Lisabona).

Serviciul „Vocea ta în Europa” reprezintă un ghișeu unic oficial care oferă acces la consultările și dezbaterile publice în curs de desfășurare legate de procesele de elaborare ale politicilor europene: <http://ec.europa.eu/yourvoice>. După înregistrare puteți să vă abonați pentru a primi notificări prin e-mail și a fi invitat să participați la procesele de consultare formală.

Participați!

Uniunea Europeană este o democrație reprezentativă modernă, în care cetățenii își exercită influența atât în mod indirect (prin intermediul Parlamentului), cât și în mod direct (prin participare). Cartele fundamentale, tratatele și legislația UE sunt în conformitate cu articolul 21 al Declarației Universale a Drepturilor Omului, care prevede că „orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale...”, aplicând acest principiu, pentru prima dată în istoria lumii, la nivel transnațional.

Cu alte cuvinte: dispuneți de toate drepturile și sunteți binevenit(ă) să participați în mod activ la procesul de elaborare a politicilor UE, de exemplu, devenind membru al unui partid politic reprezentat în Parlamentul European [www.europarl.europa.eu] sau adresând o petiție Parlamentului European [petiport.europarl.europa.eu]. La ora actuală, cel mai puternic instrument al democrației participative din UE este Inițiativa cetățenească europeană [ec.europa.eu/citizens-initiative], care vă permite să contribuiți la definirea agendei Uniunii Europene!

NAVIGATOR

Putere pentru cetățeni la nivel local, regional, național și transnațional

Salut, super-cetățean și super-cetățeană!

Cartea vieții nu e scrisă în piatră! Depinde de dumneavoastră, de prietenii dumneavoastră și de noi toți să ne facem auzită vocea — și să facem ca orașul, regiunea, țara, Europa și întreaga lume să devină un loc (măcar puțin) mai bun. Haideti să trecem la acțiune!

Locul meu: nivelul municipal

Orașul de reședință este probabil cea mai importantă verigă în ceea ce privește cetățenia activă și democrația participativă. Chiar dacă nivelul local reprezintă nivelul inferior al autorităților publice, tocmai de la acesta sunt administrate o serie de aspecte importante, cum ar fi gestionarea deșeurilor, infrastructura locală, uneori chiar și învățământul primar și serviciile de asistență socială. În plus, nivelul municipal se împletește strâns cu nivelurile legislative de la nivel național și european, jucând un rol-cheie în punerea în aplicare a diferitelor norme și acte cu putere de lege.

Contactați un responsabil cu informațiile din cadrul administrației locale cu privire la temele, modul și momentul optim în care vă puteți implica.

Există aproape 90 000 de democrații locale în toată Uniunea Europeană, multe dintre acestea fiind responsabile pentru o cotă uriașă a percepției impozitelor, în general, pentru concretizarea diferitelor tipuri de drepturi participative ale propriilor cetățeni, atât pe căi indirecte (prin intermediul partidelor politice și parlamentelor locale), cât și în mod direct (prin inițiative și referendumuri).

Regiunea mea: nivelul provincial

Între administrația locală și cea de la nivel național, există (cel puțin în 25 din cele 28 de state membre) unul sau mai multe niveluri de structuri administrative regionale. În prezent, există 1636 de astfel de democrații regionale în întreaga UE. În unele state membre cu sistem federal, provinciile se bucură de o suveranitate amplă, de constituții proprii, de competențe legislative extinse și venituri fiscale cuprinzătoare — în timp ce în alte state membre ale UE, provinciile/regiunile îndeplinesc în principal funcții administrative (fără a avea reprezentanți aleși).

Pentru mai multe informații în acest sens, adresați-vă Comitetului Regiunilor [cor. europa.eu], în calitate de Adunare UE a reprezentanților locali și regionali.

În funcție de statutul provinciei/regiunii dumneavoastră, puteți beneficia de drepturi de participare politică mai mult sau mai puțin extinse, atât prin canale indirecte (prin partide politice și parlamente locale), cât și prin canale directe (inițiative și referendumuri).

Țara mea: nivelul național

Statele membre sunt cel mai important nivel al guvernantei în Uniunea Europeană, atât în termeni de competențe politice și juridice, cât și în ce privește controlul finanțelor publice. Din acest motiv, statutul dumneavoastră de cetățean al unuia sau mai multor state membre este crucial pentru posibilitatea de a vă face auzit(ă) și de a avea un impact asupra procesului de luare a deciziilor.

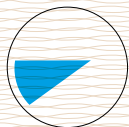
Amploarea drepturilor politice participative la nivel național variază considerabil între cele 28 de state membre. Toate țările oferă drepturi electorale, inclusiv sufragiul universal și dreptul de a candida la alegeri la nivel național; aproximativ două treimi dintre statele membre le permit cetățenilor să își prezinte propunerile prin petiții și inițiative și (în unele țări) să aibă un cuvânt de spus în privința chestiunilor de fond prin participarea la referendumuri.

Europa mea: nivelul transnațional

Uniunea Europeană este cea dintâi democrație transnațională din lume. În calitate de cetățean al UE beneficiați de posibilități ample de a vă face auzit(ă), fie prin vot sau candidând la alegerile pentru Parlamentul European, fie prin implicarea directă sub forma unor petiții (adresate Parlamentului) sau inițiative (adresate Comisiei). Și asta nu e tot!

Pentru o imagine de ansamblu și detalii privind posibilitățile de participare la nivel național, mergeți pe „navigatorul democrației directe” [direct-democracy-navigator.org] sau luați legătura cu serviciile de informare ale parlamentului național din țara dumneavoastră.

Ca cetățean al UE puteți candida pentru Parlamentul European (următoarele alegeri: mai 2019) – mai multe puteți afla pe pagina următoare.

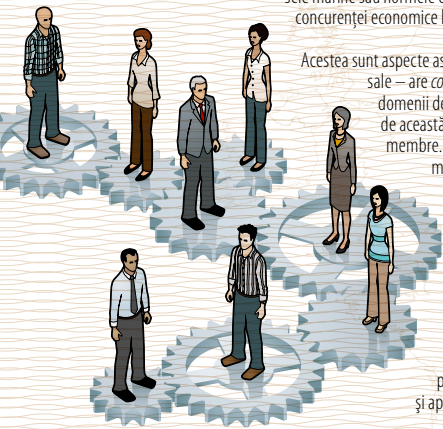

OPINIA MEA ÎN EUROPA

Bun venit printre cei care contează!

Bine ați venit pe marea scenă a politicii europene

Guvernanța europeană a devenit mai importantă ca oricând. Ceea ce se decide la nivelul UE are implicații enorme pentru viața noastră de zi cu zi la nivel local, regional și național. Împreună ajungem la un acord în UE cu privire la chestiuni cum ar fi acordurile de liber schimb cu alte țări, modul de a conserva resursele marine sau normele care trebuie aplicate pentru asigurarea concurenței economice libere și loiale.

Acestea sunt aspecte asupra cărora UE – conform tratatelor sale – are *competență exclusivă*. Și există multe alte domenii de politică pe care UE le poate reglementa, de această dată *partajând competențele* cu statele membre. Aceste domenii includ coeziunea socială, mediul, protecția consumatorului, energia, transporturile și sănătatea publică – pentru a cita doar câteva.

Având în vedere că UE este o democrație reprezentativă modernă, cu un sistem complex de competențe partajate și instituții specializate, nu este întotdeauna ușor pentru cetățenii UE să identifice, evalueze și influențeze procesul decizional la momentul potrivit și aplicând cel mai eficient instrument.

În primul rând, trebuie să ne familiarizăm cu diversele modalități prin care noi, cetățenii, ne alegem și însărcinăm diferitele instituții și părți interesate în ceea ce privește luarea de decizii la nivelul UE:

1. De două ori la fiecare cinci ani ne alegem **parlamentele naționale și Parlamentul European**. Aveți astfel posibilitatea de a candida chiar dumneavoastră pentru aceste funcții.

– **Alegerea Parlamentului național** este esențială pentru procesul decizional al UE, deoarece ea influențează compoziția guvernului național (și, în multe cazuri, numirea șefului de stat). Guvernul național face la rândul său parte din **Consiliul European**, una dintre cele mai importante instituții ale UE. Dar Parlamentul național are un cuvânt de spus și în ceea ce privește procesul legislativ al UE.

– **Alegerea Parlamentului European (PE)** este unul dintre cele mai directe și mai puternice mijloace de influență publică la nivelul UE. Acest lucru se datorează faptului că, de-a lungul anilor, competențele Parlamentului European în procesul legislativ al UE au fost extinse, fiind astăzi, în multe privințe, egale cu cele ale Consiliului Uniunii Europene (alcătuit din reprezentanții guvernelor statelor membre).

2. Trebuie subliniat, de asemenea, că alegerea prin scrutin direct a parlamentelor naționale și a Parlamentului European are numeroase consecințe indirecte: astfel, guvernele naționale și Parlamentul European joacă un rol esențial în formarea **Comisiei Europene**. Aceasta este organul executiv al UE, care elaborează propunerile legislative, este responsabil cu deciziile de punere în aplicare și gestionează activitatea cotidiană. Chiar și componența altor instituții ale UE, inclusiv organele judiciare, ombudsmanul și Comitetul Economic și

Social European (CESE), organ consultativ, depinde de deciziile luate de către cetățenii europeni cu ocazia alegerilor.

3. Uniunea Europeană nu este o democrație pur indirectă, ci o democrație reprezentativă modernă, bazată pe **participarea cotidiană a cetățenilor Uniunii**. Acest principiu fundamental consacrat în Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) are consecințe enorme pentru funcționarea Uniunii Europene. Pe scurt, cetățenii UE nu sunt prezenți doar în ziua alegerilor pe marea scenă a politicii europene; acest lucru este valabil în fiecare zi! Din acest motiv, UE a elaborat (și continuă să elaboreze) un set cuprinzător de instrumente participative, pentru a stabili legături între cetățeni, instituții și procesele de elaborare a politicilor și de luare a deciziilor.

4. Chiar dacă avem dreptul de a participa în mod curent la tot ce ține de afacerile UE, cei mai mulți dintre noi nu avem timpul, cunoștințele și resursele necesare pentru a face acest lucru. Prin urmare, este foarte important să ne alegem cel mai potrivit moment, cei mai buni parteneri și cel mai bun instrument pentru a ne face auzită vocea în mod eficient și sustenabil. Pentru a realiza acest lucru, puteți urma o abordare pe termen lung (ca funcționar ales, angajat sau reprezentant al societății civile) sau puteți urma o cale centrată pe **chestiuni punctuale** - abordare care, în 99 din 100 de cazuri poate fi singura modalitate de a reconcilia rolul dumneavoastră de cetățean activ al UE cu toate celelalte roluri pe care le jucați în viața dumneavoastră publică, privată și profesională.

CUM TREBUIE PROCEDAT

Ideile dumneavoastră, problema, momentul, echipa și uneltele

Să ne imaginăm așadar că aveți o idee excelentă. Putem deci să trecem la prima rundă de întrebări și răspunsuri.

Cetățeni europeni, este rândul dumneavoastră! Poate că aveți o idee excelentă pentru a schimba ceva în Europa — sau poate doar o mică problemă cu demararea unei afaceri peste graniță. Poate că doriți să lansați o amplă campanie împotriva unei legi UE în vigoare — sau doar să depuneți plângere împotriva unui reprezentant al UE. Există o mie de motive pentru a deveni un cetățean activ al UE, dar există numai câteva întrebări esențiale la care aveți nevoie de un răspuns satisfăcător înainte de a trece la acțiune.

Chestiunea care vă preocupă este una europeană?

Uniunea Europeană se ocupă de o mulțime de lucruri. Unii susțin că s-ar ocupa de prea multe, alții consideră că ea se ocupă de prea puține lucruri. Dar, indiferent de această discuție importantă, UE dispune de o listă destul de bine definită de chestiuni politice (în baza tratatelor sale, convenite de toate statele membre) pe care le gestionează, având competențe exclusive, partajate sau de sprijin. Astfel, atunci când vă preocupă o problemă de orice fel, trebuie mai întâi să verificați dacă ideea sau preocuparea dumneavoastră este de natură europeană. S-ar putea dovedi că este vorba de o problemă care poate fi abordată mai eficient la nivel local, regional sau național.

Este momentul potrivit pentru a trece la acțiune?

Pentru a vă face auzită vocea cu succes, este esențial să acționați la momentul oportun. Vă puteți manifesta prea devreme și nimeni nu va lua act de inițiativa dumneavoastră — sau, dimpotrivă, mult prea târziu, deciziile fiind deja luate (sau în curs de finalizare). În intervalul dintre cele două extreme există însă o multitudine de oportunități de a intra în acțiune. De exemplu, atunci când doriți să lansați o idee relativ nouă, veți avea nevoie de multă răbdare și resurse pentru a atrage atenția și a primi un răspuns, dar sunteți relativ liber să vă alegeți momentul potrivit pentru a începe acțiunea dorită. Dacă doriți însă să influențați o dezbatere publică cu privire la o anumită chestiune, care se află deja pe agenda UE, trebuie să verificați care este stadiul la care s-a ajuns în cadrul procesului (legislativ).

EUR-Lex este un site public foarte util [eur-lex.europa.eu] în acest sens. Alegerea momentului are, de asemenea, implicații pentru tipul de parteneri de care aveți nevoie și pentru instrumentul participativ adecvat.

Aveți o echipă cu care să treceți la acțiune?

Abordarea unui subiect european la nivel european presupune, în cele mai multe cazuri, un parteneriat solid cu alți cetățeni și/sau organizații ale societății civile. Explicația este simplă: trebuie mai întâi să-i convingeți și pe alții, cât mai mulți la număr (atât alți cetățeni ai UE, cât și membri ai unor organe alese și ai altor instituții ale UE) înainte de a putea obține un impact. Uneori însă, chiar și o acțiune individuală puternică și bazată pe un angajament real poate da rezultate: de exemplu, atunci când sunteți victima unei administrări defectuoase, când vă sunt încălcate drepturile sau când reușiți să supuneți atenției generale o chestiune care îi privește pe mulți alți cetățeni. Pe de altă parte, ar putea fi o idee bună să acționați pe o scară cât mai largă, chiar la nivel transnațional, pentru că astfel chestiunea/propunerea/ideea dumneavoastră va fi primită cu mai mult interes și deschidere de către instituțiile UE atunci când în spatele acesteia se află o echipă de cetățeni activi ai UE — în cazul unei inițiative cetățenești europene, de exemplu, există chiar cerința ca echipa care inițiază o astfel de inițiativă să fie compusă din cel puțin șapte cetățeni ai UE din cel puțin șapte state membre diferite ale Uniunii.

Instrumentul adecvat: ce formă de participare alegem?

Alegerea celui mai potrivit instrument participativ pentru problema dumneavoastră este esențială pentru a asigura reușita. Majoritatea instrumentelor sunt gândite pentru a fi folosite de către un grup format din mai mulți cetățeni (sau chiar organizații ale societății civile), dar ele pot fi utilizate la fel de bine și de către cetățeni individuali; exemplele includ depunerea unei plângeri la ombudsman, semnalarea unei probleme transfrontaliere cu ajutorul rețelei de rezolvare a problemelor online SOLVIT sau depunerea unei petiții adresate Parlamentului European. Alte instrumente de participare presupun de la bun început inițierea unei acțiuni colective, cum ar fi inițiativa cetățenească europeană. Ce face lucrurile mai ușoare este însuși faptul că, în majoritatea cazurilor, proiectele participative la nivelul UE pot fi gestionate online — puteți deci să vă faceți auzită vocea fără a trebui să cumpărați timbre; la un moment dat este însă posibil să fie nevoie și de deplasări — eventual la Bruxelles — pentru a vă întâlni cu un reprezentant instituțional, sau într-o localitate de peste graniță, unde își au sediul partenerii transfrontalieri care vă sprijină.

Evaluarea acestor întrebări și alegerea cu atenție a răspunsurilor vă poate costa timp prețios. Dat fiind însă că doriți să aduceți schimbări la nivelul Uniunii Europene — o comunitate politică transnațională cu peste 500 de milioane de cetățeni — calitatea etapelor pregătitoare este esențială pentru succesul dumneavoastră. Fiți deci cât se poate de atenți — și treceți la acțiune!

TEME EUROPENE

De la agricultură la cercetare

Chestiunile europene contează – inclusiv la nivel local, regional și național

Impactul potențial al legislației UE asupra politicilor naționale, regionale și locale face obiectul unor dezbateri furtunoase. Studiile disponibile oferă toate tipurile de rezultate, în funcție de metoda aleasă – arătând că, în anumite domenii, cum ar fi protecția mediului sau reglementările financiare, deciziile adoptate la nivelul UE au un impact major asupra celorlalte niveluri ale administrației. Cu alte cuvinte: ceea ce se întâmplă la nivelul UE este vital pentru fiecare cetățean european – la toate nivelurile. Și pentru a vă face auzită vocea, este esențial să înțelegeți care sunt chestiunile care preocupă Europa și la ce nivel sunt ele decise.

În conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE, Titlul I) există trei categorii de competențe ale UE: exclusivă (UE decide singură), partajată (UE decide împreună cu statele membre) și de sprijin (UE acordă sprijin statelor membre). Pe baza acestor competențe, anumite politici sunt modelate prin acte de punere în aplicare, regulamente, directive, acte legislative sau prin simple decizii instituționale, fără impact formal asupra legislației. În plus, există decizii luate de Parlament, de instanțele judiciare ale UE, de organele consultative, cum ar fi Comitetul Economic și Social European (CESE) și alte organisme, fiecare cu altă motivație, alte efecte și consecințe – nu în ultimul rând, pentru celelalte niveluri de guvernare.

Competențe exclusive ale UE

- uniunea vamală;
- stabilirea normelor privind concurența necesare funcționării pieței interne;
- politica monetară pentru statele membre a căror monedă este euro;
- conservarea resurselor biologice ale mării în cadrul politicii comune privind pescuitul;
- politica comercială comună;
- încheierea unui acord internațional în cazul în care această încheiere este prevăzută de un act legislativ.

Competențe partajate ale UE

- piața internă;
- politica socială, pentru aspectele definite în Tratat;
- coeziunea economică, socială și teritorială;
- agricultura și pescuitul, cu excepția conservării resurselor biologice ale mării;
- mediul;
- protecția consumatorului;
- transporturile;
- rețelele transeuropene;
- energia;
- spațiul de libertate, securitate și justiție;
- obiectivele comune de securitate în materie de sănătate publică, pentru aspectele definite în Tratat;
- cercetarea, dezvoltarea tehnologică și spațiul.

Competențe de sprijin și de coordonare ale UE

- politici economice;
- politici de ocupare a forței de muncă;
- politici sociale;
- protecția și îmbunătățirea sănătății umane;
- industria;
- cultura;
- turismul;
- educația, formarea profesională, tineretul și sportul;
- protecția civilă;
- cooperarea administrativă.

Pe baza acestei liste (care își are fundamentul în tratatele UE), vă puteți adapta acțiunile dumneavoastră la nivelul de competență corespunzător (exclusiv, partajat sau de sprijin) și puteți avea în vedere măsuri complementare la nivel național (sau la alt nivel) în cazul competențelor partajate/de sprijin ale UE. Propunerile de acțiuni care nu se încadrează în această listă cuprinzătoare de chestiuni europene vor fi greu considerate admisibile de către instituția UE căreia doriți să-i transmiteți ideea dumneavoastră.

O prezentare generală a chestiunilor relevante, inclusiv trimerile la Tratat, poate fi găsită la adresa <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/competences>.

INSTRUMENTE DE PARTICIPARE

Reclamația, consilierea, consultarea, inițiativa și celelalte modalități de acțiune

Prea dificilă alegerea între atâtea instrumente de participare transnațională?

De când Uniunea Europeană a devenit o entitate care reprezintă mai mult decât încă un organism interguvernamental, în cadrul căruia se întrunesc reprezentanți ai guvernelor naționale pentru a lua decizii în spatele ușilor închise, au fost prezentate propuneri de instrumente participative, au fost introduse mecanisme practice, iar cele existente au fost revizuite, astfel încât cetățenia activă a UE și democrația participativă la nivel transnațional au devenit altceva decât o simplă idee frumoasă: o practică de zi cu zi.

Astfel, în momentul în care, ca cetățean al UE, treceți la acțiune, apelând la nivelul transnațional pentru a vă prezenta propria idee/îngrijorare/propunere, vă rugăm ca, înainte de toate, să evaluați cu atenție instrumentele participative disponibile din setul de instrumente propus. Aici sunt cele mai importante până în momentul de față:

Plângere

În cazul în care nu sunteți mulțumit cu o măsură luată de UE, puteți depune o plângere formală la Ombudsmanul European, care vă pune la dispoziție un formular on-line în cele 23 de limbi oficiale ale Uniunii. Important: acest canal este accesibil nu numai cetățenilor UE, ci tuturor rezidenților din întreaga Uniune Europeană, inclusiv întreprinderilor, asociațiilor și altor organisme cu sediul în UE.

www.ombudsman.europa.eu

Consiliere în caz de probleme

În cazul în care, în calitate de cetățean al UE sau ca întreprindere vă confrunțați cu obstacole într-un alt stat membru din cauza unei autorități publice care nu se conformează legislației europene, puteți apela la mecanismul de soluționare a problemelor SOLVIT, pus la dispoziție de Comisia Europeană. Acest serviciu on-line disponibil în 23 de limbi se ocupă de problemele cu dimensiune transfrontalieră, survenite din cauza aplicării necorespunzătoare a legislației UE de către autoritățile publice din statele membre ale UE.

<http://ec.europa.eu/solvit>

Drepturile consumatorului

Dacă, de exemplu, vă confrunțați cu o problemă referitoare la drepturile dvs. de consumator sau solicitați o despăgubire pentru daune, puteți contacta Rețeaua Centrelor Europene ale Consumatorilor pentru a aborda aspecte legate de produse sau servicii defectuoase în oricare dintre cele 30 de țări (UE 28 plus Norvegia și Islanda).

<http://ec.europa.eu/consumers>

Educație și muncă

În cazul în care căutați un loc de muncă sau posibilități educaționale în întreaga Europă, există un serviciu în toate limbile oficiale: rețeaua EURES, portalul mobilității europene pentru ocuparea forței de muncă, oferă instrumente atât pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă, cât și pentru angajatori (oferind, în primăvara anului 2015, nu mai puțin de 161.000 de anunțuri de angajare și 142.000 de CV-uri).

<http://ec.europa.eu/eures>

Consultări

Atunci când pregătește o nouă politică sau o schimbare de politică, foarte adesea, Comisia Europeană lansează o consultare publică cu privire la chestiunea în cauză. Aceasta reprezintă o ocazie deosebită de a vă face auzit într-o etapă incipientă a procesului oficial. Vă puteți înscrie pentru a primi informații atunci când se lansează consultări care privesc probleme de interes pentru dvs.

<http://ec.europa.eu/yourvoice>

Interacțiuni

Pe lângă canalele formale, toate instituțiile, organisme și agențiile UE folosesc în prezent mijloacele de comunicare socială pentru a informa, a se consulta, a discuta și interacționa cu cetățenii UE și cu alte entități interesate. Pentru o imagine de ansamblu a canalelor disponibile, accesați.

<http://ec.europa.eu/yourvoice/discussions>

Acțiuni indirecte

Există mai multe instituții ale UE menite să vă ajute în calitate de cetățean să vă faceți auzită vocea la nivelul UE. Acestea includ Parlamentul European (și deputatul care vă reprezintă în Parlament), Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. Pentru o prezentare de ansamblu, accesați:

<http://ec.europa.eu/yourvoice/usefullinks>

În plus, acțiunea publică indirectă este, în egală măsură, posibilă prin intermediul organizațiilor societății civile sau partidelor politice care se ocupă de chestiuni legate de UE, la nivel local, regional și național.

Petiții

Acesta este unul din drepturile fundamentale ale cetățenilor europeni: orice cetățean, cu titlu individual sau în asociere cu alții, își poate exercita oricând dreptul de a adresa o petiție Parlamentului European în temeiul articolului 227 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Important: acest drept îi include pe toți rezidenții din UE, precum și asociațiile și întreprinderile cu sediul în Uniunea Europeană.

Petiția poate consta într-o cerere individuală, o plângere, o observație referitoare la aplicarea dreptului comunitar sau un apel adresat Parlamentului European pentru a lua poziție într-o anumită chestiune.

www.petiport.europarl.europa.eu

Inițiativa cetățenească

Inițiativa cetățenească europeană permite unui număr de un milion de cetățeni din cel puțin un sfert din statele membre ale UE să solicite Comisiei Europene să prezinte propuneri legislative în domenii care se încadrează în sfera sa de competențe. Organizatorii unei inițiative cetățenești – un comitet al cetățenilor compus din cel puțin șapte cetățeni ai UE care își au reședința în cel puțin șapte state membre diferite, dispun de un an de zile pentru a întruni sprijinul necesar.

Semnăturile strănse trebuie autentificate de autoritățile competente din fiecare stat membru; ele pot fi colectate on-line. Organizatorii inițiativelor încununate de succes vor participa la o audiere în cadrul Parlamentului European. Comisia va avea trei luni la dispoziție pentru a analiza inițiativa și pentru a decide cum să procedeze în privința ei.

<http://ec.europa.eu/citizens-initiative>

Atunci când alegeți un instrument adecvat acțiunii dumneavoastră, vă rugăm să evaluați și tipul de acțiune urmărit: doriți să aduceți o chestiune nouă pe agenda UE? Sau, dimpotrivă, poate doriți să împiedicați luarea anumitor măsuri? Sau intenționați să îmbunătățiți o situație existentă? Sau de ce să nu utilizați unul dintre instrumentele oferite ca metodă de negociere în completarea altor forme de acțiune în care sunteți implicat? După cum vedeți, există numeroase modalități de a deveni un cetățean activ al UE; la capitolul următor puteți afla mai multe despre cel mai nou și promițător instrument disponibil: inițiativa cetățenească europeană.

Inițiativa cetățenească europeană: un prim pas către democrația transnațională directă

A fost denumită „cea mai mare inovație în domeniul democrației transnaționale” de la introducerea alegerilor directe pentru Parlamentul European, cu mai mult de 35 de ani în urmă: inițiativa cetățenească europeană. Din 2012, cetățenii Uniunii Europene au același drept de care dispune și majoritatea politică din Parlamentul European și din statele membre ale UE: să definească agenda politică pentru un întreg continent.

Iată principalele fapte cu privire la inițiativa cetățenească europeană (ICE):

- Din punct de vedere politic, pentru a fi luată în considerare de către Comisia Europeană, o inițiativă cetățenească trebuie să fie sprijinită de cel puțin un milion de cetățeni ai UE în termen de un an de la înregistrare, provenind din cel puțin șapte din cele 28 de state membre. Este nevoie de un număr minim de semnături din fiecare dintre aceste șapte state membre.
- O inițiativă cetățenească este posibilă în orice domeniu în care Comisia are competența de a propune legislație, cum ar fi mediul, agricultura, transporturile, sănătatea publică sau comerțul internațional.
- Pentru a lansa o inițiativă cetățenească, organizatorii trebuie să constituie un „comitet al cetățenilor”, compus din cel puțin șapte persoane care își au reședința în cel puțin șapte state membre diferite. Membrii acestui comitet trebuie să fie cetățeni ai UE.
- O inițiativă poate fi sprijinită de către toți cetățenii UE a căror vârstă le permite să voteze la alegerile pentru Parlamentul European (18 ani în toate țările cu excepția Austriei, unde vârsta de la care se votează este de 16 ani). Pentru a-și manifesta susținerea față de o inițiativă, cetățenii trebuie să completeze un formular de declarație de susținere special, pus la dispoziție de organizatori, pe hârtie sau on-line.
- În termen de trei luni de la primirea unei inițiative cetățenești europene de succes, Comisia se va întâlni cu organizatorii, care își pot prezenta inițiativa în cadrul unei audieri publice la Parlamentul European, și va adopta un răspuns oficial. Dacă Comisia decide să lanseze o propunere legislativă, aceasta va urma procedura legislativă normală.

În timp ce dreptul oficial de a iniția legislație paneuropeană aparține în continuare în exclusivitate Comisiei Europene, inițiativa cetățenească europeană reprezintă un instrument prelegislativ de stabilire a agendei politice. Este interesant de remarcat că ICE reprezintă în același timp și poarta de intrare a viitoarei politici participative: este mai directă, cu un caracter transnațional mai pronunțat și mai digitală decât orice alt instrument din trecut.

Acesta este motivul pentru care ICE nu reprezintă doar un alt drept de a adresa o petiție, ci mai degrabă un drept al cetățenilor de a lua atitudine în fiecare zi în ceea ce privește următoarele aspecte care urmează să fie înscrise pe ordinea de zi a instituțiilor europene.

Începând cu anul 2012, au fost depuse peste 50 de ICE la Comisia Europeană, care a refuzat să înregistreze 20 dintre acestea, deoarece – în opinia Comisiei – nu au îndeplinit toate cerințele formale. Cinci dintre inițiativa cetățenești europene respinse au formulat apel împotriva acestei decizii la Curtea Europeană de Justiție.

Inițiativa cetățenească europeană se bazează pe un cadru juridic constând din tratatele UE, legislația europeană secundară și legislația națională. În timp ce diferitele reglementări naționale în ceea ce privește certificarea sistemelor de obținere de date on-line, precum și verificarea declarațiilor de susținere sunt disponibile pe site-ul Registrului Oficial, cele mai importante documente juridice europene includ:

- Fundamentare: „Tratatul de la Lisabona”, Titlul II, Dispoziții privind principiile democratice; articolul 11 alineatul (4) în versiunile consolidate ale Tratatului privind Uniunea Europeană și ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene; Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, C 83
- Reglementare: „Regulamentul privind Inițiativa cetățenească europeană”, Regulamentul (UE) nr. 211/2011
- Punere în aplicare:
„Declarație de sprijin”, dosar interinstituțional 2010/0074 (COD)
„Sisteme de colectare on-line”, (UE) nr. 1179/2011
„Simplificare I”, (UE) nr. 887/2013

Important: În conformitate cu legislația UE, o primă evaluare oficială a practicii ICE va fi efectuată după trei ani de la introducerea procedurii inițiale, ceea ce înseamnă în 2015/2016. Acest proces, care poate duce la schimbări și reforme ale procesului actual, este documentat în Registrul oficial [ec.europa.eu/citizens-initiative] și alte canale de informare conexe [a se vedea și ultimul capitol al acestei publicații].

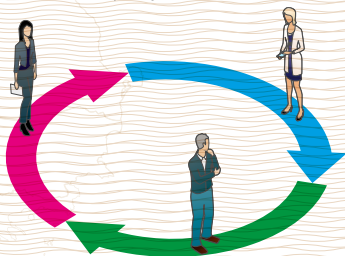
Inițiativa cetățenească europeană: mai multe moduri de acțiune

Inițiativa cetățenească europeană este uneori comparată cu briceagul utilizat de armata elvețiană: un instrument bine gândit, adaptabil și multifuncțional. În condițiile în care ICE este disponibilă unui număr de peste 400 de milioane de cetățeni ai UE din 28 state membre (și din întreaga lume, dacă trăiesc în afara UE, dar continuă să fie cetățeni ai unui stat al UE), orice prognoză privind impactul pe termen lung asupra administrației publice și democrației în Europa este dificilă.

Ceea ce se știe deja este însă modul în care primele 50 de ICE au făcut uz, au structurat și, într-o anumită măsură, au pus sub semnul întrebării setul inițial de reguli ICE [a se vedea și capitolele următoare]. Știm, de asemenea, că procesul ICE recunoaște cel puțin trei posibile roluri de cetățenie activă: **organizatori**, **susținători și observatori**.

Ca **organizator** vă aflați în centrul procesului, având în vedere că sunteți responsabil pentru toate etapele esențiale prevăzute în Regulamentul privind inițiativa cetățenească europeană. De asemenea, sunteți reprezentantul ICE responsabil față de instituții, de susținătorii ei și față de întreaga Europă. Din acest motiv, trebuie să dați dovadă de atenție deosebită, de multă răbdare, angajament și o activitate intensivă de comunicare și relații cu publicul.

Ca **susținător** al unei ICE, sunteți chemat să împărtășiți lupta pentru o anumită cauză europeană, ca unul din cel puțin un milion de cetățeni, provenind din nu mai puțin de șapte state membre diferite. Sarcina dumneavoastră principală: să susțineți cu semnătura dumneavoastră o ICE, ceea ce înseamnă că veți completa o „declarație de susținere” pe suport de hârtie sau în format electronic. Vă rugăm să vă asigurați că vă puneți semnătura pe o inițiativă validată și înregistrată oficial.

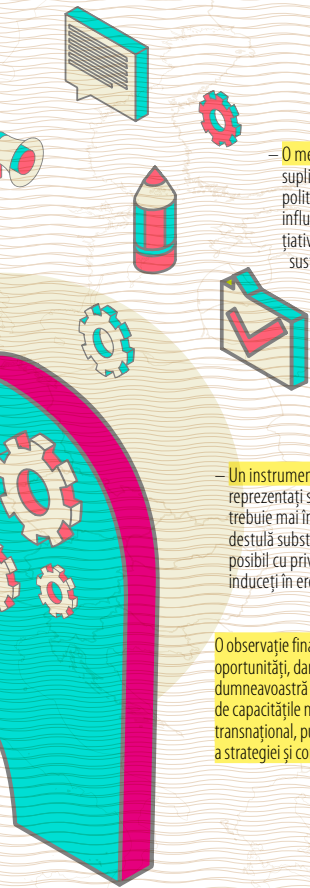
În cele din urmă, în **calitate de observator**, doriți să înțelegeți obiectivul și rațiunile ICE, eventual să fiți în măsură să oferiți perspective și observații interesante organizatorilor, mass-mediei, cercetătorilor și Uniunii Europene.

Ca organizator, susținător sau observator activ, există mai multe aspecte la care trebuie să vă gândiți înainte de a iniția ICE, înainte de a o semna sau a comenta pe marginea ei. Întrebarea centrală este: ce dorește să obțină ICE respectivă? Care sunt obiectivele dumneavoastră?

Doriți să propuneți ceva nou în Europa? Sau urmăriți mai degrabă să eliminați sau să abogați o anumită politică a UE? Multe lucruri nu sunt însă doar albe sau negre, bune sau rele: ele trebuie doar reparate. Astfel, interesul dumneavoastră se va îndrepta cel mai probabil către modificarea unei părți a legislației UE. Sau poate doriți să faceți uz de ICE ca metodă de negociere pentru a susține o inițiativă aflată deja în procesul legislativ în curs de desfășurare. Sau înțelegeți viitoarea dumneavoastră campanie ICE ca un catalizator pentru a crea o amplă rețea sau alianță transnațională? Există și posibilitatea să fiți interesat mai ales în generarea unor relații cu publicul pentru cauza sau pentru organizația dumneavoastră, folosind ICE ca un instrument de atragere a unor noi contacte? Depinde doar de dumneavoastră!

Există multe modalități de a acționa prin intermediul unei ICE – pe care o puteți folosi ca:

- **accelerator** pentru a influența UE să pună în practică ceva nou. În această etapă trebuie să aveți multă răbdare, întrucât durează mult timp până ce această ICE va ajunge la sfârșitul acestui proces; aveți nevoie, în primul rând, de un temei juridic adecvat și viabil; se recomandă să considerați dezbateră publică despre propunerea dumneavoastră ca fiind principala recompensă pentru eforturile depuse.
- **o piedică** pentru a nu permite UE să pună în practică o anumită măsură. În acest caz, termenii sunt esențiale: trebuie să găsiți momentul cel mai potrivit pentru a prezenta preocupările dumneavoastră, astfel încât să obțineți rezultate și sprijin optim, ceea ce înseamnă că trebuie să strângeți rapid semnăturile necesare.
- **o supapă**, cu scopul de a îmbunătăți legislația actuală a UE. Dacă doriți să remediați o anumită problemă prin modificarea legislației specifice, trebuie ca totul să rămână cât mai simplu. ICE de tip supapă tind să fie deosebit de complexe și greu de comunicat; faceți tot ce vă stă în putință pentru a rămâne la esența problemei.

– **O metodă de negociere**, prin utilizarea procesului ICE ca element suplimentar în încercarea de a influența procesul de elaborare a politicilor europene. Dar înainte de a iniția o astfel de ICE, evalueați influența și puterea politică de care dispuneți independent de inițiativă, verificând posibilele beneficii suplimentare. Fiți clar față de susținători cu privire la intențiile dumneavoastră și, având în vedere opțiunea de retragere a unei ICE, faceți uz de ea în timp util.

– **Un catalizator** pentru a construi alianțe și rețele ample în întreaga Europă. Aceasta este o opțiune adecvată mai ales atunci când poziționați inițiativa dumneavoastră ca element al unei strategii pe termen mai lung, pentru a-i aduce împreună pe cetățenii europeni și/sau pentru a pregăti o campanie pentru alegerile europene.

– **Un instrument de recrutare**, pentru ca dumneavoastră și/sau grupul pe care îl reprezentați să deveniți mai cunoscut/cunoscuți în sfera publică. În acest caz, trebuie mai întâi să identificați un subiect adecvat, ușor de comunicat și cu destulă substanță pentru ICE. Ar trebui, de asemenea, să fiți cât mai deschis posibil cu privire la obiectivele dumneavoastră pentru a vă asigura că nu induceți în eroare potențialii susținători.

O observație finală: Inițiativa cetățenească europeană oferă numeroase oportunități, dar, în cele din urmă, totul se rezumă la înțelegerea și capacitățile dumneavoastră în evaluarea opțiunilor și limitărilor unei ICE. Devenind conștient de capacitățile multifuncționale oferite de acest nou proces participativ transnațional, puteți dezvolta așteptări realiste și, prin urmare, o abordare realistă a strategiei și comportamentului dumneavoastră.

Inițiativa cetățenească europeană: definirea agendei în zece pași

Luați în considerare lansarea unei ICE? Veți avea nevoie de cel puțin câțiva ani, probabil chiar mai mult (și de resurse pe măsură) pentru a o pune în practică. Dar dacă procedați cu înțelepciune și atenție, acest proces vă va oferi perspective noi și vă va învăța numeroase lecții noi, permițându-vă – sperăm – să faceți ceva deosebit pentru Europa. Iată principalele zece etape în cursul procesului ICE:

Pasul 1: Ideea

Aveți o idee, un proiect sau o preocupare care pot fi preluate de procesul de elaborare a politicilor europene. Verificați mai întâi dacă există alte instrumente, eventual mai simple și mai accesibile pentru a vă face auzită vocea cu privire la această chestiune. În cazul în care optați pentru o ICE, treceți la pasul 2.

Pasul 2: Cunoștințele

Inițiativa cetățenească europeană este un proces cu numeroase implicații juridice și politice. Aflați totul despre opțiunile și limitările acestui proces în contextul promovării unei inițiative viitoare proprii. Încercați să evaluați: merită efortul? În cazul în care considerați că da, continuați cu etapa 3.

Pasul 3: Obiectivele

Un alt punct important de verificat înainte de a lua primele măsuri de ordin formal. Ce doriți să obțineți cu inițiativa dumneavoastră și ce puteți spera în mod realist că veți reuși? Definiți obiectivul, domeniul de aplicare și funcția specifică pe care o va îndeplini inițiativa. Păstrați totul la un nivel cât mai simplu pentru toți cei implicați.

Pasul 4: Conceptul

Textul propunerii inițiale și explicația dumneavoastră trebuie să fie ușor de înțeles în diferitele limbi și culturi politice din toată Europa. Ca majoritatea organizatorilor, probabil că veți dori să utilizați un sistem de colectare on-line: acum a venit timpul de a-l configura și de a face uz de tot sprijinul disponibil în acest sens.

Pasul 5: Înregistrarea

Acest pas reprezintă o piedică uriașă pentru mulți organizatori. Va trebui să intrați în legătură cât mai curând posibil cu serviciile Comisiei, pentru a vă asigura că propunerea dumneavoastră este formulată într-un mod accesibil. Dacă vreți și chiar sunteți hotărât, puteți! Este deci timpul să depuneți în mod oficial, on-line, cererea de înregistrare a ICE, așteptând ca Comisia să își încheie verificarea admisibilității în termen de două luni. În acest timp, configurați sistemul de colectare on-line, astfel încât să fie gata la timp.

Pasul 6: Strângerea de semnături

Acesta este momentul cel mai bun, dar și momentul cel mai dificil: acum trebuie să convingeți peste un milion de cetățeni europeni din cel puțin șapte țări diferite, în mai puțin de un an, să vă acorde încredere, prin semnătura lor. Acest efort trebuie să fie pregătit cu mult înainte, prin crearea unei rețele paneuropene a partenerilor susținători din întreaga Europă.

Pasul 7: Dialogul

Fără comunicare nu veți avea susținători; dialogul cu toții prietenii posibili, dar și cu scepticii, va fi esențial pentru succesul inițiativei dumneavoastră. Se recomandă deci ca, în completarea activităților de colectare a semnăturilor, să comunicați, folosind mass-media (sociale) și mergând la manifestări publice.

Pasul 8: Pragurile

Zeci de cerințe și obstacole trebuie să fie abordate înainte de a putea în sfârșit să vă prezentați inițiativa, cu toate certificările necesare, Comisiei Europene. Acest lucru necesită o echipă de management puternică și bine pregătită. Greșelile stupide pot genera costuri suplimentare ridicate, întârziere și frustrare.

Pasul 9: Comunicarea

Depunerea documentației ICE reprezintă începutul unui alt capitol important: comunicarea pe un subiect oficial al UE, fapt care vă va catapulta pe scena politică. După ce ați fost anunțat că inițiativa dvs. a fost luată în considerare, se deschid noi porți: veți fi invitat la discuții oficiale la Comisie și la o audiere publică la Parlamentul European. Aceasta va fi o bună ocazie pentru a convinge un număr și mai mare de persoane – eventual chiar persoanele potrivite!

Pasul 10: Concluziile

Sfârșitul unui exercițiu obositor, dar, sperăm, deosebit de util. Nu uitați să vă ocupați de sarcinile administrative, de documentare și evaluare – pentru a trage concluziile și a le transmite mai departe. Și, dat fiind că, începând cu anul 2012, au fost depuse peste 50 de ICE, sunt multe de învățat din experiența dobândită.

Inițiativa cetățenească europeană: cum putem aduce schimbarea

Carpe Diem: Stop TTIP

Monitorizarea negocierilor în curs dintre UE și SUA și Canada referitoare la un acord de liber schimb, din vara anului 2014, a făcut ca mișcările sociale din întreaga Europă să înainteze Uniunii Europene două propuneri: oprirea negocierilor privind TTIP și renunțarea la ratificarea CETA. Organizatorii ICE au declarat că principalul motiv pentru aceasta a fost „soluționarea litigiilor între investitori și stat”, ceea ce „reprezintă o amenințare la adresa democrației și a statului de drept”. În timp ce inițiativa cetățenească europeană a fost refuzată de către Comisia Europeană, făcându-i pe organizatori să depună o plângere la Curtea de Justiție, campania a profitat de impulsul tot mai puternic al dezbaterii publice, astfel încât a fost lansată o așa-numită „ICE autonomă”, dublând cerințele procesului formal al ICE și strângând peste 1,5 milioane de declarații de susținere în decursul unui an – cu sprijin mai ales din partea statelor membre vechi ale UE: Germania, Franța și Benelux.

stop-ttip.org

Protecția animalelor: „Oprți vivisecția”

Chestiunile legate de protecția animalelor se bucură în mod tradițional de un sprijin public considerabil. În SUA, principala organizație de protecție a animalelor, „Humane Society”, este considerată a fi cea mai prolifică organizație care ia inițiative în acest sens. În UE, o mișcare similară s-a bucurat de succes în perioada 2012-2013, cu mai mult de 1 173 130 de declarații de susținere în vederea propunerii unei noi legislații a UE care să scoată în afara legii testarea pe animale în cercetarea medicală. Această ICE a fost prezentată Comisiei Europene în martie 2015.

www.stopvivisection.eu

Mișcarea în favoarea vieții: Unul dintre noi

„Embrionul este o ființă umană, este un copil conceput, aflat în starea de dinainte de naștere; nu se justificăuciderea sa în vederea obținerii de celule stem.” Cu acest argument fundamental și o propunere pentru o nouă legislație a UE restrictivă cu privire la cercetarea în domeniul celulelor stem, organizatorii inițiativei „Unul dintre noi” au reușit să utilizeze procesul ICE ca pe un puternic instrument de campanie. Mai mult decât alți organizații ICE, ei au obținut un sprijin considerabil prin semnături strânse pe suport de hârtie și, în cele din urmă, au reușit să obțină un sprijin mai mare decât orice altă inițiativă de până în prezent. Cu toate acestea, propunerea a primit foarte puține răspunsuri din partea Comisiei Europene, provocând furia organizatorilor, care au depus plângere la Curtea Europeană de Justiție împotriva lipsei de acțiune a Comisiei.

www.oneofus.eu

Împotriva privatizării: Right2Water

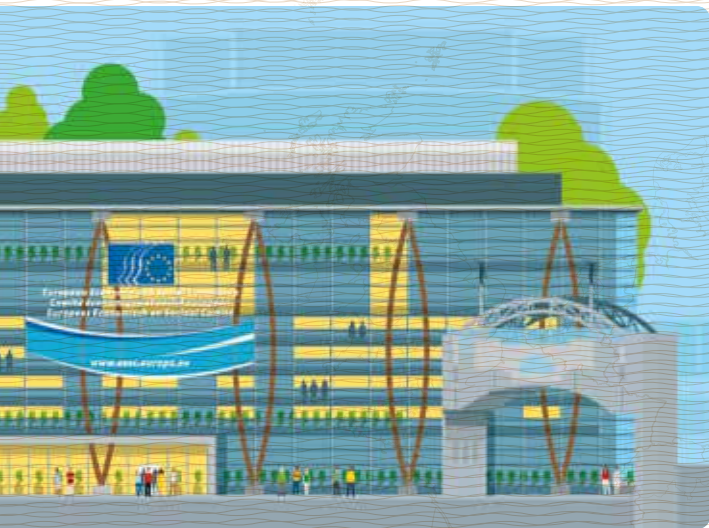
Aceasta a fost una dintre primele inițiative cetățenești europene înregistrate, ajungând (aproape) până la cel mai înalt nivel. Inițiativa Right 2Water, lansată în principal de către sindicatele europene, s-a bazat pe dreptul internațional la un acces liber la apă potabilă și la instalații sanitare de calitate, asociind aceasta cu dezbateră la nivelul UE privind posibilitatea de a permite investitorilor privați să cumpere și să vândă resurse de apă în întreaga Uniune. În paralel cu dezvoltarea ICE, dezbateră a căpătat o amploare deosebită; au fost strânse aproape un milion de semnături în câteva zile, supunând astfel noul sistem de colectare on-line a semnăturilor unui veritabil test de rezistență. Ajungând în cele din urmă la Comisia Europeană, așa cum prevede legislația privind ICE, această inițiativă a fost salutată de Comisie, care însă nu a optat pentru o nouă legislație.

www.right2water.eu

PUNTEA TRANȘNAȚIONALĂ

Comitetul Economic și Social European

Comitetul Economic și Social European (CESE) este una dintre cele mai vechi instituții ale UE, instituită prin Tratatul de la Roma, din 1957. Comitetul este alcătuit din 353 de membri numiți din toate statele membre ale UE, care reprezintă angajatorii, angajații și un al treilea grup reprezentând diverse activități, cum ar fi agricultorii, grupurile de consumatori și organizațiile profesionale.

Având în vedere obiectivul acestuia ca organism consultativ pentru chestiuni de ordin social și democratic, rolul CESE a fost recent consolidat, devenind principala punte „între societatea civilă europeană și instituțiile UE”. Cu alte cuvinte, CESE este în prezent o infrastructură de sprijin importantă pentru cetățenia activă și democrația participativă.

Acest rol se exprimă înainte de toate prin activitatea proactivă desfășurată de către cei 353 de membri din întreaga Europă în contactele lor cu partenerii sociali, societatea civilă și școlile. La elaborarea avizelor cu privire la noi acte legislative ale UE privind democrația participativă (în principal, articolul 11 din Tratatul de la Lisabona), CESE a avut o atitudine proactivă, făcând ca inițiativa cetățenească europeană să fie cât mai accesibilă și cât mai ușor de utilizat.

Încă de la început, CESE a publicat un ghid al utilizatorului ICE în 23 de limbi; acesta este urmat de prezenta publicație, menită să ofere cetățenilor din întreaga Europă un punct de acces și o orientare în dorința lor de a-și face auzită vocea într-un mod cât mai eficient și susținut.

Există mai multe modalități prin care CESE vă poate sprijini:

Ziua ICE

Primăvara Europeană la putere! Împreună cu principalele organizații ale societății civile din întreaga Europă, în luna aprilie a fiecărui an, CESE organizează o adunare a cetățenilor activi și a părților interesate, urmărind revizuirea și reinnoirea procesului de participare stabilit în cadrul ICE.

www.eesc.europa.eu/eciday2015

Lost in Translation?

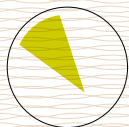
O provocare majoră pentru toți cei care se implică în procesul de elaborare a politicilor europene, indiferent dacă este vorba de instituții existente sau cetățeni activi: constă în comunicarea ideilor astfel încât să fie înțelese de toți cetățenii UE – în propria lor limbă. În ceea ce privește ICE, CESE oferă, în prezent, un serviciu nou și unic pentru inițiativele cetățenești înregistrate, prin traducerea gratuită a documentelor de înregistrare oficială în celelalte limbi ale UE.

citizensinitiative@eesc.europa.eu

Informații suplimentare

Împreună cu Centrul ne guvernamental de sprijin ICE (a se vedea capitolul următor), CESE a instituit un sistem unic de informare on-line, oferind date esențiale și exemple practice pe marginea ICE. Această resursă enumeră toate materialele disponibile (cercetare, analize juridice, articole și publicații) și explică modul în care se poate obține accesul la acestea.

<http://xteam.eesc.europa.eu/sites/eci-db>

CENTRUL DE ASISTENȚĂ

Societatea civilă și mass-media cetățenilor

Oferta de sprijin este cuprinzătoare – trebuie doar utilizată

În calitate de cetățean activ al UE, nu sunteți singur, în cel mai adevărat sens al cuvântului. Există peste 400 de milioane de alți cetățeni ca dumneavoastră. Nu sunteți singur nici când doriți să găsiți sprijin guvernamental și susținere din partea societății civile pentru a vă face auzită vocea. Printre numeroasele resurse disponibile, vă recomandăm următoarele platforme, orientări și publicații/instrumente de asistență, orientare și comunicare mediatică transnaționale din Europa.

Inițiativa cetățenească europeană

– Centrul de sprijin ICE este o inițiativă comună condusă de Serviciul European pentru Acțiune Cetățenească, Democracy International și Institutul European pentru Inițiative și Referendumuri. Acest centru oferă informații actuale sub forma unor buletine informative, consiliere, cercetare și analize personalizate, precum și acces la centrul de cunoaștere privind ICE.

ecas.org/services/eci-support-centre/
elisa.bruno@ecas.org

– Campania ICE este o organizație care lucrează exclusiv pentru introducerea și implementarea cu succes a inițiativei cetățenești europene și oferă informații, resurse, precum și susținere pentru campanii.

www.citizens-initiative.eu/about/the-eci-campaign
berg@citizens-initiative.eu

Democrația participativă

- Centrul de cercetare pentru cetățenie activă și democrație participativă al Universității din Wuppertal (Germania) colectează și analizează date privind procedurile și practicile democrației directe moderne. El oferă consiliere, formare și predare și găzduiește resurse on-line, cum ar fi navigatorul democrației directe.

www.direct-democracy-navigator.org

editor@direct-democracy-navigator.org

- Un număr din ce în ce mai mare de entități guvernamentale din întreaga Europă investesc în crearea unei infrastructuri de sprijin pentru cetățenia activă și democrația participativă, oferind orientări despre cum vă puteți face auzită vocea. A luat naștere o nouă rețea a administrațiilor regionale și locale.

www.beteiligungportal-bw.de/network-participation

Fabian.Reidinger@stm.bwl.de

Cetățeni și jurnalism

- Euractiv creează legătura între cetățenia europeană activă și jurnalismul on-line profesionist, oferind relatări, opinii, analize și informații de fond despre tot ce se întâmplă la nivel politic în Europa – în limbile engleză, franceză și germană.

www.euractiv.com

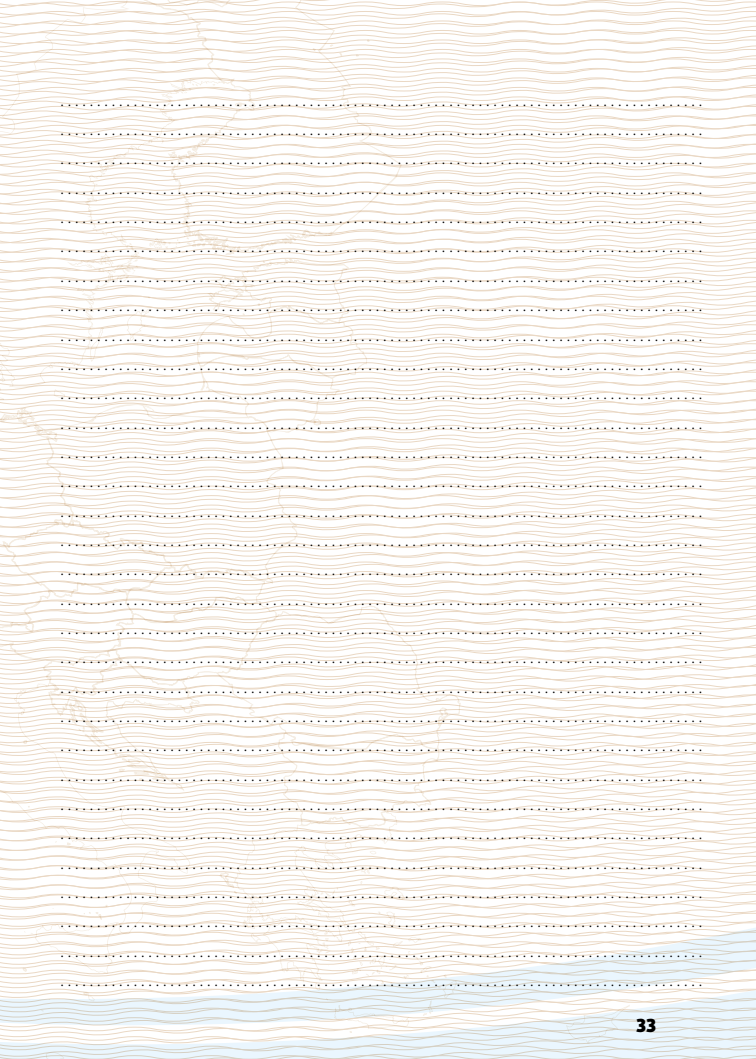
fondateur@euractiv.com

- „Persoane. Participare. Putere” este mottoul „Platformei media pentru democrație directă” din cadrul swissinfo.ch, serviciul internațional al Societății de radiodifuziune elvețiene, care oferă știri, puncte de vedere și informații generale despre cetățenia activă și democrația participativă la nivel mondial; textele sunt publicate în zece limbi: engleză, franceză, germană, spaniolă, arabă, rusă, chineză, portugheză, italiană și japoneză.

www.swissinfo.ch/directdemocracy

amr.huber@swissinfo.ch

Notiçe

Acest pașaport a fost conceput și redactat de Bruno Kaufmann, reporter specializat pe teme de democrație, politolog și președintele Comisiei electorale din Falun – Suedia (primul oraș din Europa care a emis un pașaport al democrației locale, în 2013).

<http://www.falun.se/demokrati>

<http://people2power.info>

<http://iri-europe.org>

FALUN

people2power
hosted by **swissinfo.ch**

IRI Initiative and
Referendum
Institute Europe

Imagini: © iStock (pagini 2/6/7/10/12/14/16/21/22/23)

Comitetul Economic și Social European

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Responsabil de editare: Unitatea Vizite și publicații
EESC-2015-15-RO

www.eesc.europa.eu

© Uniunea Europeană, 2015

Reproducerea textului este autorizată cu condiția menționării sursei.

Versiunea tipărită
QE-04-15-149-RO-C
ISBN 978-92-830-2709-6
doi:10.2864/844524

Versiunea epub
QE-04-15-149-RO-N
ISBN 978-92-830-2711-9
doi:10.2864/43638

RO